KAUPPAKAMARI

LAUSUNTO
13.10.2022

Eduskunnan verojaosto

Viite: HE 202/2022 vp

LAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYKSESTÄ EDUSKUNNALLE LAIKSI ELINKEINOTULON VEROTTAMISESTA ANNETUN LAIN 18 b §:N MUUTTAMISESTA

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan verojaosto on pyytänyt Keskuskauppakamarilta asiantuntijalausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 18 b §:n muuttamisesta. Tavoitteena on rajoittaa mahdollisuuksia siirtää tuloa Suomen verotusvallan ulkopuolelle hyödyntämällä korkorajoitussääntelyn tasevertailuun perustuvaa poikkeusta pääomasijoitus- ja muissa vastaavissa rakenteissa. Pitkän aikavälin julkisten infrastruktuurihankkeiden osalta esityksen tavoitteena on, että yleistä korkovähennysrajoitussäännöstä ei jatkossa sovellettaisi julkisyhteisöjen tilaamiin infrastruktuurihankkeisiin, joita toteuttavat osittain tai kokonaan yksityisomistuksessa olevat yhteisöt, jotta korkorajoituksen soveltumisesta mahdollisesti aiheutuva verorasitus ei kohdistuisi yhteiskunnallisesti tärkeiden verovaroin rahoitettujen infrastruktuurihankkeiden toteuttamiseen.

Keskuskauppakamari kiittää lausuntopyynnöstä ja esittää lausuntonaan kunnioittaen seuraavaa.

Tasevapautukseen ehdotettu muutos

Ehdotuksen mukaan tasevertailuun perustuvan poikkeuksen soveltamiseen vaikuttaisi jatkossa myös maksettujen korkojen määrä. Tasevapautusta ei sovellettaisi, jos konsernista merkittävän omistusosuuden omistaville tahoille maksettujen korkojen määrä on vähintään 20 prosenttia kaikista konsernin ulkopuolelle maksetuista koroista. Merkittävän osuuden omistavalla taholla tarkoitetaan tahoa, joka omistaa välittömästi tai välillisesti vähintään 10 prosenttia verovelvollisesta tai siihen etuyhteydessä olevasta tahosta. Merkityksellistä on 10 prosentin omistus pääomasta, äänioikeuksista tai oikeus saada vähintään 10 prosenttia voitosta. Omistusosuutta tai oikeutta laskettaessa velkojan oman omistuksen lisäksi huomioidaan velkojaan etuyhteydessä olevan tahon välillinen tai välitön omistus verovelvollisessa.

Keskuskauppakamari ei kannata ehdotusta ja katsoo, että se puuttuisi yritysten oikeuteen vähentää korkomenonsa huomattavasti esityksessä mainittua tavoitetta laajemmin. Muutos aiheuttaisi perusteetonta epävarmuutta kotimaisten konsernien korkomenojen vähennyskelpoisuuteen ja verokustannusten nousua tilanteissa, joissa ei ole miltään osin kysymys verotettavan tulon siirtämisestä Suomen verotusvallan ulkopuolelle. Huomattavaa on, että konsernin ulkopuolinen vähemmistöomistus ja konsernin ulkopuolelle maksettavat korot johtaisivat esityksen perusteella tasevapautuksen menettämiseen myös konsernin sisäisten korkojen osalta, mihin ei esityksessä ole kiinnitetty tarpeeksi huomioita.

Ehdotettu säännös on erittäin ongelmallinen sellaisissa kanssasijoitustilanteissa, joissa ulkopuolinen rahoittaja antaisi merkittävän lainan investointia varten ja tekisi samalla vähemmistösijoituksen konserniyhtiöön. Jos nyt esitetyt rajat, eli 20 prosenttia konsernituloslaskelman mukaisesta koron määrästä ja 10 prosenttia konserniyhtiön pääomasta täyttyisivät, tasevapautuksen soveltamismahdollisuus poistuisi koko konsernista. Vaikka ensin mainittua rajaa onkin nostettu lausuntopalautteen perusteella hieman aiemmin ehdotetusta 10 prosentista, Keskuskauppakamari pitää edelleen säännöksen aiheuttamia seurauksia kanssasijoitustilanteessa kohtuuttomina. Nyt ehdotettu sääntely vesittäisi tehokkaasti muun muassa EU:n DEBRA-direktiiviehdotuksessa lausuttua tavoitetta oman pääoman ehtoisen rahoituksen lisäämisestä, jos oman pääoman ehtoinen sijoitus vieraan pääoman ohella voisi johtaa tasevapautuksen menettämiseen koko konsernissa. Ottaen erityisesti huomioon, että kanssasijoittaja voi olla myös kotimainen taho, tasevapautuksen menettäminen olisi täysin ennakoimaton ja perusteeton lopputulos. Tällainen tilanne ei vastaisi missään määrin esityksen tavoitetta rajoittaa tulonsiirtoa Suomen verotusvallan ulkopuolelle pääomasijoitus- ja muissa vastaavissa rakenteissa.

Keskuskauppakamari kiinnittää huomiota myös ehdotetun säännöksen haitallisiin vaikutuksiin verovelvollisten hallinnollisen taakan ja verotuksen ennakoitavuuden näkökulmista. Selvitysvelvollisuus tasetestin edellytysten täyttymisestä on ensisijaisesti verovelvollisella. Yhtiöillä ei kuitenkaan ole välttämättä mitään tietoa osakkeenomistajiensa ja velkarahoittajiensa keskinäisistä etuyhteyksistä. Tiedonsaanti olisi erittäin haastavaa myös esimerkiksi syndikoitujen lainojen osalta. Jos osakkeet ja jälkimarkkinakelpoiset velkainstrumentit liikkuvat markkinoilla, kohdeyhtiöllä ei luonnollisesti ole mahdollisuutta vaikuttaa markkinoilla olevien arvopapereiden liikkeisiin, joten tasevapautus voisi poistua konserniyhtiöiden käytöstä täysin ennakoimattomasti. Keskuskauppakamari katsoo, että esityksen valmistelussa olisi tullut kiinnittää enemmän huomiota niihin vaikutuksiin, jotka kohdistuvat erityisesti julkisesti noteerattuihin yhtiöihin ja tavanomaiseen finanssilaitoksen myöntämään rahoitukseen.

Kuten esityksessä on asianmukaisesti todettu, tasevapautus on koettu elinkeinoelämälle tarpeelliseksi. Siksi tasevapautuksen kiristämistä on arvioitava kriittisesti. Keskuskauppakamarin näkemyksen mukaan suuret konsernit pitävät tasevapautuksen säilyttämistä erittäin tärkeänä muun muassa seuraavien riskitilanteiden varalta:

- Suomessa toteutettaisiin suuria, merkittävää rahoitusta vaativia investointihankkeita.
- Korkotaso nousisi ja korkoleikkurin rajat tulisivat vastaan, vaikka rahoituksen tarve pysyisi sinänsä ennallaan.
- Yksittäisissä tytäryhtiöissä toteutettaisiin rakennemuutoksia, jotka vaikuttaisivat kyseisen tytäryhtiön rahoituksen tarpeeseen ja kannattavuuteen.
- Talouden laskusuhdanne heikentäisi kannattavuutta ja korkojen vähentämättä jäämisen myötä verokustannukset kasvaisivat, mikä heikentäisi yrityksen taloudellista tilannetta entuudestaan.

Suomalaisten konsernien näkökulmasta tasevapautus toimii siten puskurina talouden laskusuhdanteen, koronnousun ja isojen investointien varalle. Erityistä tarvetta tasevapautukselle on niissä tilanteissa, joissa useampi yllä mainituista skenaarioista toteutuu yhtä aikaa. Jos korot nousevat ja kannattavuus laskee, tappiollinenkin yritys voi nousta korkovähennysten epäämisen myötä veronmaksupositioon.

Keskuskauppakamarin 5.-7.9.2022 toteuttamassa kauppakamarikyselyssä yli puolet vastanneista 2658 yrityksestä oli jonkin verran huolissaan korkojen noususta ja reilu 8 % yrityksistä hyvin huolissaan korkojen noususta. Korkojen noustessa korkoleikkurin rajat tulisivat vastaan yhä useammin, ja tarve tasevapautukselle korostuisi. Riski nousevien korkokustannusten vähentämättä jäämisestä nostaisi erityisesti suurten investointien kustannuksia ja siten vaikeuttaisi investointeja muun muassa vihreään siirtymään. Nykyisessä taloustilanteessa ja yritysten kustannuksen noustessa muutenkin nyt ehdotettu tasevapautuksen ehtojen kiristäminen olisi erityisen vahingollista investoinneille.

Vuoden 2022 alusta voimaan tulleiden korkovähennysrajoitusten vaikutuksia on tässä vaiheessa käytännössä mahdotonta arvioida, mikä on todettu myös esityksessä. Keskuskauppakamari katsoo, että on perusteetonta esittää tasevapautuksen kiristystä, kun edes edellisten juuri voimaan tulleiden kiristysten vaikutuksia ei ole pystytty arvioimaan. Keskuskauppakamari muistuttaa, että sekä investointien ja talouskasvun edistämisen että Suomen kansainvälisen kilpailukyvyn näkökulmista verolainsäädännön kehittämisessä tulisi pyrkiä ennustettavuuteen ja pitkäjänteisyyteen nyt esitettyjen kaltaisten pistemäisten muutosten sijaan.

Julkisyhteisöjen tilaamat infrastruktuurihankkeet

Keskuskauppakamari kannattaa ehdotettua EVL 18 b §:n 7 momenttia, jossa säädettäisiin julkisyhteisön tilaamaa pitkän aikavälin julkista infrastruktuurihanketta toteuttavalle yhteisölle mahdollisuus vähentää muutoin vähennyskelvottomia nettokorkomenoja.

KESKUSKAUPPAKAMARI

Anne Horttanainen
Varatoimitusjohtaja

Johanna Sipola
Johtaja